

Поводом текста Душана Павловића „[Ни држава, ни аутономија](#)“ (Политика, 1. децембар 2009)

Многобројне контроверзне полемике поводом новог статута Војводине изнедриле су различита мишљења и оцене, али ни у стручној, па чак ни политичкој јавности, нико није отишао толико далеко да децидно тврди да је Војводина добила „тек децентрализацију“ и у складу с логиком овог мишљења – врло мало, готово ништа. Имамо на уму текст Душана Павловића „Ни држава, ни аутономија“. Објашњавајући, сасвим правилно, разлику између изворних и пренетих (поверених) надлежности, аутор је пропустио да у анализу укључи врло важну, другу и дубљу разлику између често апстрактне теорије и политичке стварности. Због тога је, верујем случајно, направио и неколико других материјалних грешака у анализи.

Кренимо редом. Аргументи опозиције да се статутом ствара „држава у држави“ – које Павловић одбацује као „ирелевантне“ јер *de jure* Војводина не добија законодавну, извршну и судску власт, што без сумње јесу главна обележја државности – овде су узети сасвим апстрактно, такорећи *sub speciae aeternitatis*

Политика је, међутим, у битној мери, контекстуална, због чега није чудно да су „стварност“ и „реалност“ категорије које се све чешће јављају у политичкој пракси. А има још нешто што је обележје постмодерне политике – а то је да су ту ствари најчешће управо „онакве какве је појављују“, тј. да појава углавном одговара стварности и да нема суштине која би била другачија. У овом случају, ствари се појављују тако да Војводина статутом јесте добила владу (дакле, извршну власт), главни град, границе, референдумско право, ВАНУ и низ других надлежности. Зато је овај политички догађај и изазвао буру у јавности и скоро да нема никог – укључујући председника Републике Србије – да око неких одређења у статуту нема некакве дилеме и недоумице. Зато је, такође, догађај са „војвођанским статутом“ засенио дуго жељену и очекивану визну либерализацију, којој скоро да се нико није обрадовао. Најзад, да је, рецимо, укидање виза за грађане Србије, сматрао важнијим догађајем од овог, наводно, мало важног статута који доноси „тек децентрализацију“, вероватно би аутор томе, а не статуту, посветио своју колумну.

Изненађује такође – и није баш јасно са којим аргументима се може тврдити – да „Косово више није тема“ и то у тренутку када је започела историјска расправа пред Међународним судом правде у Хагу и када су све очи не само српске већ и светске,

стручне, међународне и политичке јавности упрте у процес са несагледивим и дугорочним последицама. Тема, дакле, као и проблема у српској политици има много, и тешко да је неке, па и опозицији, потребно да измишља проблеме тамо где их нема. Један од њих је и да ће се овим статутом (са чиме се и Павловић слаже) добити гломазан апарат увећања покрајинске администрације, и то у тренутку када држава врши и планира још већу редукцију државне администрације.

Супротно тврдњама аутора – а у складу са елементарном логиком и консеквенцама његових сопствених речи да „опозиција тврди да је стање горе него што јесте“ а „влада тврди да је боље него што јесте“ – јаз између позиције и опозиције продубљен је доношењем оваквог статута. Тешко је бранити тезу да је ту реч о некаквом метафизичком или политичком „скривању“ и да је у некој имагинарној суштини владајућа коалиција заправо „ближа опозицији него што изгледа“. Ствари су, верујем, баш онакве какве изгледају, какве их грађани Србије виде својим очима и врло транспарентне. Имајући у виду савремену историју и политички контекст стварности одвајања Црне Горе, имајући у виду чудни сплет околности у којем су се изјаве европских званичника о „војвођанској судбини“ и „европској судбини Србије“ упадљиво испрепелеле, као и чињеницу да, нажалост, није тако тешко замислити време, и то у ближој будућности, у којем се чују гласови из покрајинске администрације да Србија, рецимо, кочи процесе, пут и европску будућност Војводине – грађани Србије имају право да буду забринути. Јер онда ће заиста бити ирелевантно да ли су надлежности „изворне“ или „пренете“. И врло ће бити лако променити те недоследности, тако да креирано *de facto* стање добије свој нови *de jure* израз.

То је државност у заградама која се ствара са овим и оваквим статутом, стварањем асиметричне државе. А да би се то видело, збиља није потребно много. Рецимо, за почетак, само да се одговори на питање зашто се „децентрализација и регионализација Србије у овом тренутку одвијају стихично и без јасне и целовите концепције“. То је, иначе, питање које су, у отвореном писму председнику Републике упутили Ђорђе Вукадиновић и Слободан Антонић – писму које Душан Павловић помиње тек „у заградама“ свог текста, погрешно наводећи његов садржај и не одговарајући на главно питање. У писму се, између осталог, наводи да је „данашња Србија исувише мала земља за регион какав је Војводина. Србија има 7,5 милиона становника. То значи да њени региони треба да имају највише 800.000 становника. Утемељењем државоликог ентитета од 2,0 милиона становника северно од Саве и Дунава, унутар Србије се ствара један парадржавни организам, гломазна етатизована структура која, у сваком случају, није ни не може бити она толико потребна демократска децентрализација, а још мање функционална регионализација земље, за коју се издаје.“

Државност у загради

Пише: Богдана Кољевић
понедељак, 07 децембар 2009 13:15

Толико, дакле, о „пукој децентрализацији“.